

PROVINCIAAL
ONDERWIJS
VLAANDEREN

LEERPLAN EERSTE GRAAD

BASISOPTIE Sport

Onderwijsvorm: A-stroom

Leerjaar: tweede leerjaar

Leerplannummer: POV-2020-011

Nummer inspectie: 2020/7/4//

Inhoud

1.	Algemene inleiding	4
1.1.	Indeling van het leerplan provinciaal onderwijs basisopties	4
1.2.	Wettelijk Kader	4
1.3.	Doelgroep	4
1.4.	Uitgangspunten leerplan provinciaal onderwijs basisopties	5
1.4.1.	Het pedagogisch project is de motor van het schooleigen curriculum	5
1.4.2.	De doelen van het leerplan staan in functie van een getrapte studiekeuze	5
1.4.3.	Het leerplan legt de lat hoog	5
1.4.4.	Het leerplan garandeert ruimte voor scholen en leraren	5
1.4.5.	Samenhang tussen A- en B-stroom	6
1.4.6.	Het leerplan kwam participatief tot stand	7
1.4.7.	Het leerplan heeft een blik op de wereld buiten de school	7
1.5.	Samenhang leerplan openbaar onderwijs basisvorming en leerplan provinciaal onderwijs basisopties	7
2.	Systematiek en opbouw van het leerplan	7
2.1.	Indeling van het leerplan in rubrieken	7
2.2.	Formulering van de doelen	7
2.3.	Samenhang van het leerplandoel met de concretisering	8
3.	Situering van het leerplan basisoptie 'sport'	8
3.1.	Samenhang met andere basisopties	8
3.2.	Lessuren	9
3.3.	Rubrieken van het leerplan	9
4.	Leerplandoelen	10
4.1.	Legende	10
4.2.	Lijst met doelen sterk gelinkt aan de eindtermen van de basisvorming	10
4.3.	Lijst met doelen basisoptie 'sport'	11
4.3.1.	Component 'sport'	11
4.3.2.	Component 'wetenschappen'	14
5.	Minimale vereisten	17
5.1.	Algemene uitrusting voor de basisoptie	17
5.2.	Basisuitrusting voor de basisoptie 'sport'	17
5.2.1.	Component 'sport'	17
5.2.2.	Component 'wetenschappen'	18

1. Algemene inleiding

1.1. Indeling van het leerplan provinciaal onderwijs basisopties

Elk leerplan is opgebouwd volgens een vaste structuur met een algemene inleiding: wettelijk kader, doelgroep, uitgangspunten leerplan provinciaal onderwijs basisopties en samenhang leerplan openbaar onderwijs basisvorming en leerplan provinciaal onderwijs basisopties.

Vervolgens wordt de systematiek en de opbouw van het leerplan besproken.

Aansluitend wordt het leerplan van de basisoptie gesitueerd, de rubrieken beschreven en de bijhorende leerplandoelen geformuleerd.

Tenslotte worden de materiële vereisten beschreven.

1.2. Wettelijk Kader

Alle scholen die subsidiëring/financiering van de overheid willen ontvangen, zijn verplicht een goedgekeurd leerplan te gebruiken.¹ De inspectie van de Vlaamse gemeenschap toetst het leerplan aan de criteria beschreven in het 'Besluit van de Vlaamse regering betreffende curriculumdossiers en leerplannen in het onderwijs (04/05/2018)' en adviseert vervolgens de minister van Onderwijs. Na goedkeuring verwerft een leerplan een officieel statuut.

Dit leerplan is, na goedkeuring, van toepassing vanaf 1 september 2020 ingevolge de progressieve uitrol van de modernisering van het secundair onderwijs.

Dit leerplan heeft enkel en alleen betrekking op de basisopties en de pakketten in het tweede jaar van de eerste graad. Voor wat betreft de A-stroom kiest een leerling voor één pakket of één basisoptie van vijf uur. Voor de B-stroom kan een leerling maximaal drie basisopties of pakketten combineren die in zijn geheel tien wekelijkse lessen omvatten. (Art. 133/3 codex SO)

Uitgaande van een getrapte studiekeuze, die start met de keuze voor een basisoptie als dusdanig of in voorkomend geval de invulling via pakket, moeten de basisopties en pakketten inhoudelijk duidelijk onderscheiden zijn, zonder dat deze keuze in de eerste graad de opstroom naar de tweede graad uitsluit.²

1.3. Doelgroep

Dit leerplan is bestemd voor de leerlingen van de eerste graad A-stroom, het tweede leerjaar. Elke leerling kiest een basisoptie of een pakket van vijf uur dat aangeboden wordt door de school.

De delibererende klassenraad in het eerste leerjaar A kan evenwel beslissen om de leerling van de toegang tot een of meer basisopties of pakketten van de basisopties van het tweede leerjaar A uit te sluiten.³

¹ Artikel 15, §1, 8° Codex secundair onderwijs.

² Artikel 1, §2 BVR

³ Artikel 157/6 Codex secundair onderwijs

1.4. Uitgangspunten leerplan provinciaal onderwijs basisopties

1.4.1. Het pedagogisch project is de motor van het schooleigen curriculum

Het pedagogisch project en de visie van de school bepalen welke accenten er worden gelegd en welke keuzes er worden gemaakt bij de opbouw van het schooleigen curriculum met basisopties en pakketten.

Het leerplan provinciaal onderwijs zorgt ervoor dat de inhoud van de basisopties en de pakketten hetzelfde zijn voor alle provinciale scholen. Hoe de scholen hun curriculum vormgeven via het aanbod van basisopties en pakketten behoort tot de autonomie van de schoolbesturen en de scholen. Het leerplan vrijwaart deze invulling maximaal. Het is dan ook de school die beslist welke administratieve vakbenaming aan de basisoptie of het pakket gekoppeld wordt. De koepel POV biedt een lijst van administratieve vakbenamingen aan ter ondersteuning, waaruit de school kan kiezen.

1.4.2. De doelen van het leerplan staan in functie van een getrapte studiekeuze

De beperkte set van concreet geformuleerde doelen heeft een getrapte studiekeuze tot doel. Dit betekent dat een leerling na de eerste graad in staat is te beslissen welke opleiding hij/zij zal volgen in de tweede graad. Hierbij wordt verbredend (basisoptie) ofwel verdiepend (pakket) te werk gegaan. Via de basisoptie leert de leerling breed zijn interesses en talenten verkennen. Via het pakket wordt dieper ingegaan op een specifieke beroepstak.

1.4.3. Het leerplan legt de lat hoog

Het beheersingsniveau van elk doel wordt gekoppeld aan de taxonomie van Bloom⁴, overeenkomstig de eindtermen. Op die manier hanteren de leraren een gelijkaardig begrippenkader doorheen de basisvorming en de leerplannen voor de basisopties en pakketten.

In de basisopties en pakketten van de A-stroom legt het provinciaal onderwijs resoluut de focus op het analyseren. Daarbij passen leerlingen de procedurele kennis uit de basisvorming toe zoals wiskundige denkprocessen, onderzoeksvaardigheden en digitale vaardigheden.

In de B-stroom staat het toepassen in de concrete context van de basisoptie of de onderliggende pakketten centraal als krachtige leeromgeving om het analyseren en het reflecteren in te oefenen.

Het creëren als belangrijke vaardigheid van de 21ste eeuw komt zowel in de A- als de B-stroom aanbod. Dit is een bewuste keuze.

1.4.4. Het leerplan garandeert ruimte voor scholen en leraren

Scholen kiezen vrij welke basisopties of pakketten worden aangeboden. Het leerplan voorziet in minimumdoelen voor deze basisopties/pakketten. Hierdoor ontstaat er ruimte om zelf nog uitbreidingskeuzes te maken enerzijds via de verhoging van het beheersingsniveau van de taxonomie van Bloom, anderzijds via een verbreding of verdieping van de leerinhouden. In de concretisering van de leerplandoelen worden hiervoor ter illustratie inhouden aangeboden.

Indien een school kiest voor het aanbieden van meerdere basisopties of pakketten in de B-stroom laat het leerplan toe om voor de grootte van elke basisoptie of elk pakket een aangepaste set van leerplandoelen te selecteren. (zie legende leerplandoelen voor de B-stroom)

Tenslotte is er ook autonomie wat betreft de koppeling van basisopties/pakketten aan vakken. Uiteraard moet er met de competenties en bekwaamheidsbewijzen rekening gehouden worden.

⁴ www.expertisecentrum-kunsttheorie.nl/cms_data/bloom.pdf

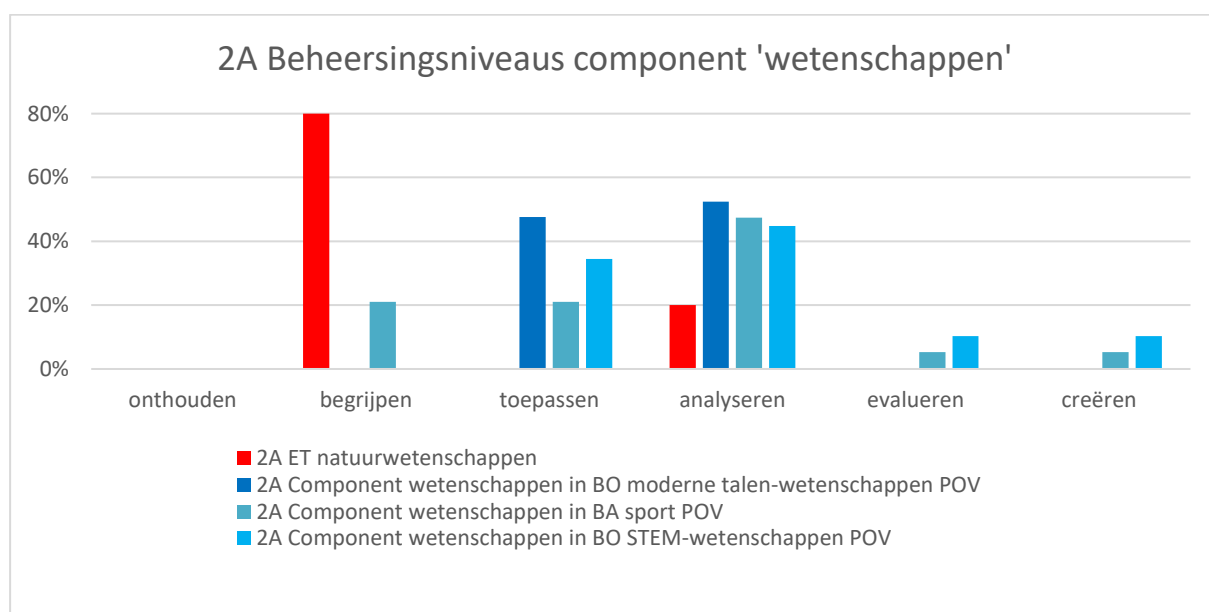
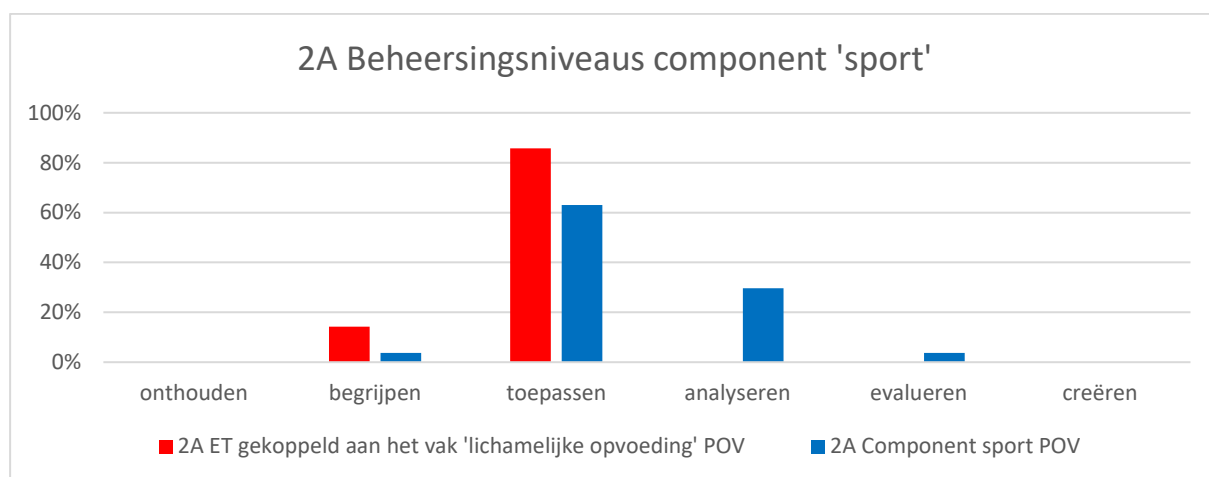
Voor POV zijn het de schoolbesturen en scholen die beslissen welke leerplandoelen aan welke vakken/vakkenclusters worden gekoppeld.

1.4.5. Samenhang tussen A- en B-stroom

Door het onderling op elkaar afstemmen van de rubrieken⁵ bestaat er een inhoudelijke samenhang tussen de leerplannen van de basisopties van A- en B-stroom zoals beschreven in 1.4.3. Binnen de A-stroom komt het onderzoekend aspect sterker aan bod en ligt het accent op analyse (beheersingsniveau: analyseren). De B-stroom vertrekt meer vanuit het toepassen (beheersingsniveau: toepassen).

Tijdens de interne validatie van de leerplannen werden de beheersingsniveaus van de basisopties vergeleken tussen de A- en de B-stroom en tussen de verschillende pakketten van eenzelfde basisoptie om gelijkgerichtheid te bewaken.

Voor de componenten 'sport' en 'wetenschappen' werden de beheersingsniveaus ook vergeleken met de eindtermen uit de basisvorming.

⁵ Zie 2.1 Indeling van het leerplan in rubrieken

1.4.6. Het leerplan kwam participatief tot stand

Het leerplan is het resultaat van een nauwe samenwerking van directies en leraren, ondersteund door de koepel POV. De directies hebben bij aanvang het concept van het leerplan vastgelegd. De doelen werden later ontwikkeld door teams bestaande uit leraren, TA's en TAC's die allen optraden als vertegenwoordigers uit de provinciale scholen. De ondersteunende rol van de koepel bestaat uit het bewaken van de vastgelegde beheersingsniveaus in de A- en B-stroom, de afstemming tussen pakketten en basisopties en tenslotte de afstemming over de basisopties heen.

1.4.7. Het leerplan heeft een blik op de wereld buiten de school

Op uitnodiging van de voorzitter van POV werden het brede werkveld en het RTC geconsulteerd met de vraag welke innovatie in het specifiek gedeelte van de opleidingen aan bod dient te komen in functie van het succesvol uitstromen van leerlingen naar het hoger onderwijs of het werkveld. Op basis van de input van de deelnemers aan de resonantievergadering werd een eerste concrete vertaling hiervan opgenomen in het leerplan basisopties/pakketten.

1.5. Samenhang leerplan openbaar onderwijs basisvorming en leerplan provinciaal onderwijs basisopties

Het leerplan voor de eerste graad openbaar onderwijs legt de basisvorming vast en is opgebouwd rond de 16 sleutelcompetenties die decretaal zijn vastgelegd. De eindtermen werden hierbij letterlijk overgenomen.

De leerplannen provinciaal onderwijs voor de basisopties bevatten doelen in functie van de ondersteuning van het maken van de getrapte studiekeuze en hebben derhalve een andere finaliteit dan het leerplan voor de eerste graad openbaar onderwijs basisvorming.

De leerplannen voor de basisopties bieden evenwel de kans om verder aan de slag te gaan met een beperkte set van eindtermen. Onder 4.2 worden deze leerplandoelen opgesomd.

2. Systematiek en opbouw van het leerplan

2.1. Indeling van het leerplan in rubrieken

De doelen van het leerplan worden geclusterd in rubrieken. De namen van de rubrieken zijn, waar van toepassing, gemeenschappelijk voor meerdere basisopties om de onderlinge samenhang vast te leggen. De doelen per rubriek kunnen echter verschillen per basisoptie in functie van een duidelijk onderscheid tussen basisopties en pakketten onderling.

2.2. Formulering van de doelen

De leerplandoelen worden zo eenvoudig en helder mogelijk geformuleerd. Het werkwoord beschrijft de manier waarop de leerling de kennis moet beheersen. Indien het leerplandoel een opsomming van onderliggende kennis bevat, wordt dit aangegeven na het zinsdeel 'rekening houdend met'. Het beheersingsniveau wordt vastgelegd op basis van de taxonomie van Bloom.

De volgende handelingswerkwoorden, onderverdeeld in zes categorieën, komen voor:

- Onthouden: De leerling onthoudt het materiaal zoals het gepresenteerd is. Het gebruikte werkwoord is herkennen.

- **Begrijpen:** De leerling voegt iets toe aan kennis (een eigen voorbeeld geven), voert een bewerking uit op kennis (een logische conclusie afleiden) of legt verbanden tussen voorkennis en nieuwe kennis (een oorzaak-gevolg relatie geven). Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: aanvullen, beschrijven, bespreken, illustreren, relaties leggen tussen, onderbouwen, onderscheiden, ordenen, toelichten, verklaren, vergelijken, verwoorden, ...
- **Toepassen:** De leerling voert oefeningen uit of lost problemen op. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: beheren, bepalen, berekenen, demonstreren, gebruiken, hanteren, handelen, herleiden, lokaliseren, oplossen, rekenen, gedrag stellen, toepassen, uitvoeren, uitwerken, voorstellen, ...
- **Analyseren:** De leerling kan een geheel verdelen in onderdelen en bestuderen hoe de onderdelen aan elkaar en aan het geheel gerelateerd zijn en hoe ze elkaar beïnvloeden. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: analyseren, benoemen, beschrijven, het geven van een redenering, onderscheiden, onderzoeken, ordenen, verwerken, verwoorden, ...
- **Evalueren:** De leerling kan een oordeel geven en dat oordeel onderbouwen aan de hand van criteria en standaarden. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: beargumenteren, beoordelen, bijsturen, evalueren, maken keuzes, reflecteren, ...
- **Creëren:** De leerling bedenkt een alternatieve hypothese of een eigen aanpak om een taak uit te voeren of maakt nieuwe, originele producten. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: produceren, zich creatief uitdrukken, ideeën genereren, creëren, ontwerpen, ...

2.3. Samenhang van het leerplandoel met de concretisering

Om het leerplandoel verder te concretiseren, te verduidelijken of af te bakenen kan er extra informatie toegevoegd onder ‘concretisering’. Het leerplandoel en de concretisering worden als één onlosmakelijk geheel beschouwd.

De concretisering wordt voorafgegaan door ‘zoals’. De opsomming erna wordt als illustratief beschouwd. Deze is louter richtinggevend voor de manier waarop het doel gerealiseerd kan worden.

3. Situering van het leerplan basisoptie ‘sport’

3.1. Samenhang met andere basisopties

Er is een sterke relatie tussen een aantal leerplandoelen uit de basisoptie ‘sport’ en andere basisopties van de A-stroom:

- toepassen van de onderzoeksmethode: komt aan bod in alle basisopties;
- toepassen van communicatieve en sociale vaardigheden: komt aan bod in alle basisopties;
- functioneel toepassen van digitale competenties en mediawijsheid: komt aan bod in alle basisopties;
- vakterminologie op een correcte manier gebruiken: komt aan bod in alle basisopties;
- gezondheid, duurzaamheid en veiligheid: komt aan bod in alle basisopties behalve bij ‘klassieke talen’.

3.2. Lesuren

Het leerplan is gericht op vijf wekelijkse lesuren. De leerplandoelen werden verdeeld over de twee componenten: 'sport' en 'wetenschappen'. De school kiest vrij of ze voor een component twee of drie wekelijkse lestijden aanbiedt.

3.3. Rubrieken van het leerplan

Het leerplan is opgebouwd uit de rubrieken in onderstaand overzicht, verdeeld over de componenten 'sport' en 'wetenschappen'.

Component 'sport'

Component 'wetenschappen'

De concretisering van de rubrieken vinden we terug in de leerplandoelen van de basisoptie.

4. Leerplandoelen

4.1. Legende

In de tabellen met de leerplandoelen worden de volgende afkortingen gebruikt:

- AL: leerplandoelen sterk gelinkt aan eindtermen van de basisvorming, te realiseren in deze basisoptie;
- BSP: leerplandoelen te realiseren in de basisoptie 'sport';
- BWD: leerplandoelen voor de basisoptie 'sport' waarbij de school kiest voor het realiseren van minimaal 4 van de 7 bewegingsdomeinen: atletiek, contact en verdediging, doelspelen, gymnastiek, terugslagspelen, zwemmen of ritmische bewegingsvormen;
- LSP: leerplandoelen te realiseren in de basisoptie 'sport' waarbij de school kiest voor het aanbieden van 3 wekelijkse lestijden voor de component 'wetenschappen'.

4.2. Lijst met doelen sterk gelinkt aan de eindtermen van de basisvorming

Deze doelen worden gerealiseerd in deze basisoptie.

Leerplandoelen		Beheersingsniveau
Rubriek: algemene doelstellingen		
AL01	De leerlingen passen de ergonomische principes toe. <u>Concretisering:</u> zoals het aannemen van een ergonomische lichaamshouding tijdens het staan of zitten of bij het heffen en tillen de principes van de rughygiëne toe te passen	toepassen
AL02	De leerlingen passen digitale vaardigheden functioneel toe. <u>Concretisering:</u> zoals digitale vaardigheden inzetten bij het onderzoeken, ontwerpen, communiceren, realiseren en creëren, bij het digitaal opzoeken en selecteren van informatie, bij het digitaal presenteren	toepassen
AL03	De leerlingen gebruiken vakterminologie op een correcte manier. <u>Concretisering:</u> zoals het gebruiken van de correcte benaming van grondstoffen, materialen, gereedschap, machines en technieken gebruikt in de sector	toepassen
AL04	De leerlingen passen sociale en communicatieve vaardigheden toe. <u>Concretisering:</u> zoals het respectvol communiceren met leraar of medeleerling, het ondersteunen van medeleerlingen tijdens groepswerk	toepassen

4.3. Lijst met doelen basisoptie 'sport'

4.3.1. Component 'sport'

Onderstaande leerplandoelen worden gerealiseerd in de component 'sport'.

Leerplandoelen component 'sport'		Beheersingsniveau
Rubriek 1: Gezonde en veilige levensstijl		
BSP01	De leerlingen illustreren het belang van een opwarming voor en tot rust komen na fysieke activiteiten.	begrijpen
BSP02	De leerlingen passen hygiënische regels toe. <u>Concretisering:</u> zoals handen wassen, verfrissen, aangepaste kledij	toepassen
BSP03	De leerlingen nemen in alle bewegingssituaties verantwoordelijkheid op door regels, afspraken en veiligheidsvoorschriften na te leven. <u>Concretisering:</u> zoals piercings afschermen, haar binden, juwelen uit	toepassen
BSP04	De leerlingen maken een verantwoorde keuze in een noodsituatie bij het invoeren van hulp. <u>Concretisering:</u> zoals zelf helpen, leerkracht roepen, bellen naar hulppost	analyseren
BSP05	De leerlingen passen hun gedrag aan om de eigen veiligheid en die van anderen te garanderen. <u>Concretisering:</u> zoals inschatten omgevingsfactoren en eigen kunnen	analyseren
BSP06	De leerlingen leggen het verband tussen de bewegingsrichtlijnen en een gezonde en actieve levensstijl. <u>Concretisering:</u> zoals analyseren gegevens van een stappenteller of filmpje	analyseren
BSP07	De leerlingen vergelijken hun eigen actieve levensstijl met die van anderen en de bewegingsrichtlijn volgens wetenschappelijk onderzoek.	analyseren
BSP08	De leerlingen vergelijken hun eigen voedingspatroon met dat van anderen en wetenschappelijk onderzoek.	analyseren
Rubriek 2: Sociale en communicatieve vaardigheden		
BSP09	De leerlingen passen de reglementen toe in wedstrijden.	toepassen
BSP10	De leerlingen betrekken andere leerlingen zonder onderscheid van geslacht, etnische origine of motorische aanleg in groepsactiviteiten.	toepassen
BSP11	De leerlingen gebruiken aangereikte strategieën om feedback te geven en te ontvangen. <u>Concretisering:</u> zoals "ik-boodschap", gepaste verbale en non-verbale communicatie	toepassen
BSP12	De leerlingen observeren elkaar tijdens het sporten en kunnen de belangrijkste fouten aanduiden. <u>Concretisering:</u> zoals peerevaluatie	analyseren

Leerplandoelen component 'sport'		Beheersingsniveau
BSP13	De leerlingen hanteren omgangsvormen. <u>Concretisering:</u> zoals luisteren, leidinggeven en aanvaarden, aanmoedigen, overleggen, afspraken maken, samenwerken en keuzes maken	toepassen
BSP14	De leerlingen nemen ondersteunende rollen op in verschillende bewegingsdomeinen. <u>Concretisering:</u> zoals helper, feedbackgever, scheidsrechter, choreograaf	toepassen
BSP15	De leerlingen werken samen om een spelprobleem op te lossen. <u>Concretisering:</u> zoals overleg, strategiebepaling	toepassen
BSP16	De leerlingen houden rekening met de bewegingsmogelijkheden van de partner(s). <u>Concretisering:</u> zoals lichaamsbouw, persoonlijke voorkeur of talent	toepassen
Rubriek 3: Bewegingsdomein atletiek		
BWD01	De leerlingen voeren een duurloop uit.	toepassen
BWD02	De leerlingen voeren een sprint uit.	toepassen
BWD03	De leerlingen onderscheiden ritmeveranderingen tijdens het lopen.	analyseren
BWD04	De leerlingen voeren een vertesprong uit.	toepassen
BWD05	De leerlingen voeren een hoogtesprong om ruggelings een hindernis te overschrijden.	toepassen
BWD06	De leerlingen oefenen de technieken van werpen en stoten uit.	toepassen
Rubriek 3: Bewegingsdomein contact en verdediging		
BWD07	De leerling voeren de technieken van veilig vallen uit.	toepassen
BWD08	De leerlingen voeren de technieken uit om hun evenwicht te bewaren.	toepassen
BWD09	De leerlingen voeren de aangeleerde afweertechieken uit.	toepassen
Rubriek 3: Bewegingsdomein doelspelen		
BWD10	De leerlingen creëren kansen in een meerderheidssituatie van 2 - 1 tot 3 - 2 bij balsporten.	creëren
BWD11	De leerlingen voeren geleidelijk de juiste wedstrijdacties uit.	toepassen
BWD12	De leerlingen voeren aangepaste vormen van springen, werpen en lopen in verschillende situaties uit.	toepassen
BWD13	De leerlingen werken mee en/of tegen in bewegingen met anderen in aanval en verdediging.	toepassen
BWD14	De leerlingen passen technische en tactische basisvaardigheden toe met aandacht voor een goede uitvoering.	toepassen
BWD15	De leerlingen voeren de elementaire technieken van balsporten uit. <u>Concretisering:</u> zoals bovenhands en onderhands, werptechnieken, vangtechnieken	toepassen
BWD16	De leerlingen voeren de basisverplaatsingstechnieken eigen aan balsporten uit. <u>Concretisering:</u> zoals dribbelen, pas geven, ruimte zoeken	toepassen
BWD17	De leerlingen voeren in minisituaties het 3-contactspel uit.	toepassen
BWD18	De leerlingen spelen in de verschillende posities van de rotatie.	toepassen

Leerplandoelen component 'sport'		Beheersingsniveau
Rubriek 3: Bewegingsdomein gymnastiek		
BWD19	De leerlingen behouden hun evenwicht tijdens een oefening. <u>Concretisering:</u> zoals op balk, op grond, aan de brug	toepassen
BWD20	De leerlingen voeren specifieke gymnastiekbewegingen uit. <u>Concretisering:</u> zoals in omgekeerde houding hangen en steunen, vrije sprongen en steunsprongen, klimmen, uitvoeren, hangen, steunen, zwaaien aan toestellen en beheerst landen	toepassen
BWD21	De leerlingen voeren gekende oefeningen en een gymnastische combinatie uit. <u>Concretisering:</u> zoals op de grond en/of aan meerdere toestellen	toepassen
Rubriek 3: Bewegingsdomein terugslagspelen		
BWD22	De leerlingen voeren de verschillende slagbewegingen uit in de terugslagporten. <u>Concretisering:</u> zoals bovenhands, onderhands, rughand, voorhand	toepassen
BWD23	De leerlingen demonstreren de verschillende grepen. <u>Concretisering:</u> zoals paletgrepen, racketgrepen	toepassen
BWD24	De leerlingen plaatsen de bal of de shuttle volgens een wedstrijdstrategie. <u>Concretisering:</u> zoals bij de opslag, aan het net	toepassen
BWD25	De leerlingen verplaatsen zich voor en na de slagbewegingen.	toepassen
BWD26	De leerlingen benutten een korte bal tijdens een wedstrijd.	toepassen
BWD27	De leerlingen voeren een correcte opslagbeweging uit.	toepassen
Rubriek 3: Bewegingsdomein zwemmen		
BWD28	De leerlingen voeren de elementaire technieken van twee zwemslagen uit. <u>Concretisering:</u> zoals crawl, rugslag, schoolslag	toepassen
BWD29	De leerlingen voeren voorbereidende vormen van reddend zwemmen uit. <u>Concretisering:</u> zoals watertrappelen, eendenduik, reddersprong	toepassen
BWD30	De leerlingen onderscheiden stuwingsvlakken en remmingsvlakken.	analyseren
BWD31	De leerlingen passen ademhalingstechnieken voor onderwaterzwemmen toe.	toepassen
BWD32	De leerlingen illustreren de correcte lichaamspositie in het water.	begrijpen
BWD33	De leerlingen voeren een oefening van lange afstand zwemmen uit.	toepassen
BWD34	De leerlingen maken een verantwoorde keuze bij het bewegen in en rond het water.	analyseren
Rubriek 3: Bewegingsdomein ritmische bewegingsvormen		
BWD35	De leerlingen voeren eenvoudige bewegingen uit op een maatstructuur.	toepassen
BWD36	De leerlingen voeren verschillende basisbewegingen uit één dansvorm uit.	toepassen
BWD37	De leerlingen voeren dansante basisbewegingen uit in een eenvoudige combinatie op hun persoonlijk niveau.	toepassen

Leerplandoelen component 'sport'		Beheersings-niveau
Rubriek 4: Persoonlijke doelen		
BSP17	De leerlingen evalueren hun algemene bewegingsvaardigheden en conditie.	evalueren
BSP18	De leerlingen verbeteren hun motorische vaardigheden.	toepassen
BSP19	De leerlingen ontwikkelen fitheid op basis van uithouding, kracht en snelheid.	toepassen
BSP20	De leerlingen oefenen zelfstandig en onder begeleiding in kleine groepen.	toepassen
BSP21	De leerlingen analyseren aan de hand van aandachtspunten waarom een bewegingsopdracht wel of niet lukt.	analyseren
BSP22	De leerlingen verbeteren vaardigheden, technieken en tactieken in verschillende bewegingsdomeinen.	toepassen
BSP23	De leerlingen leveren op een veilige manier inspanningen om vanuit persoonlijke doelen hun grenzen te verleggen.	toepassen
BSP24	De leerlingen tonen inzet en volharding tijdens het uitoefenen van een sport.	toepassen
BSP25	De leerlingen passen hun kledij aan, aan de bewegingsactiviteit.	toepassen

4.3.2. Component 'wetenschappen'

Onderstaande leerplandoelen worden gerealiseerd in de component 'wetenschappen'.

Leerplandoelen component 'wetenschappen'		Beheersings-niveau
Rubriek 5: Gezondheid, duurzaamheid en veiligheid		
BSP26	De leerlingen maken een verantwoorde keuze om op een veilige manier te werken, rekening houdend met instructies, gevaarsymbolen, veiligheidsrisico's en persoonlijke hygiëne. <i>Concretisering:</i> zoals veiligheidsinstructies opzoeken, risico's leren inschatten, gebruik maken van persoonlijke beschermingsmiddelen	analyseren
BSP27	De leerlingen handelen duurzaam met energiebronnen, grondstoffen, materiaal en toestellen. <i>Concretisering:</i> zoals zorgzaam omgaan met materiaal en gereedschap, zuinig gebruik maken van grondstoffen, energiebesparend werken waar het kan	toepassen
Rubriek 6: De wetenschappelijke onderzoeksmethode		
BSP28	De leerlingen onderzoeken een probleem in biologie, chemie of fysica. <i>Concretisering:</i> zoals onderzoek naar voedingsmiddelen, reactiesnelheid, hefbomen	analyseren
BSP29	De leerlingen verwoorden waarnemingen in functie van het onderzoek. <i>Concretisering:</i> zoals gasvorming, neerslagvorming en kleurverandering	analyseren
BSP30	De leerlingen schrijven van een eigen onderzoek een verslag aan de hand van een schrijfkader. <i>Concretisering:</i> zoals aan de hand van een sjabloon van verslag met schrijfkader	creëren

Leerplandoelen component 'wetenschappen'		Beheersingsniveau
Rubriek 7: Onderbouwende onderzoekscompetenties		
BSP31	De leerlingen verzamelen experimentele gegevens bij een onderzoek. <u>Concretisering:</u> zoals het noteren van meetresultaten, het verzamelen van resultaten van een enquête, het noteren van waarnemingen tijdens een observatie	toepassen
BSP32	De leerlingen analyseren de verzamelde en beschikbare data om te classificeren of om een besluit te formuleren. <u>Concretisering:</u> zoals het bepalen van trends, het classificeren van gegevens in rubrieken	analyseren
BSP33	De leerlingen visualiseren de genoteerde meetresultaten in functie van het onderzoek. <u>Concretisering:</u> zoals gebruik van tabellen, grafieken, sjablonen, wetenschappelijke notatie	toepassen
BSP34	De leerlingen werken efficiënt en doelgericht. <u>Concretisering:</u> zoals tijd respecteren, planmatig werken, werkverdeling	toepassen
BSP35	De leerlingen evalueren de kwaliteit van het eigen werk aan de hand van vooropgestelde criteria. <u>Concretisering:</u> zoals proces en productevaluatie	evalueren
Rubriek 8: Sport en wetenschap		
BSP36	De leerlingen tonen in experimenten en contexten de relatie tussen sport en verschillende disciplines van de natuurwetenschappen aan. <u>Concretisering:</u> zoals relatie tussen sport en voeding, sport en beweging, sport en lichaamsbouw	begrijpen
LSP01	De leerlingen onderzoeken in contexten eenvoudige relatie tussen sport en verschillende disciplines van de natuurwetenschappen aan. <u>Concretisering:</u> <ul style="list-style-type: none"> • in biologie zoals samenstelling van spierweefsel, bouw van duursporters en krachtsporters; • in chemie zoals effect van doping, voedingssupplementen; • in fysica zoals techniek van vallen, springen, werpen, aerodynamica 	analyseren
BSP37	De leerlingen tonen de aanwezigheid van stoffen in voeding en sportdranken aan. <u>Concretisering:</u> zoals bij het lezen en vergelijken van etiketten	begrijpen
LSP02	De leerlingen onderzoeken de aanwezigheid van stoffen in voeding en sportdranken. <u>Concretisering:</u> zoals testen met kits op aanwezigheid van eiwit, zout, koolhydraten enz.	analyseren

Leerplandoelen component 'wetenschappen'		Beheersings-niveau
BSP38	De leerlingen tonen aan dat een beweging tot stand komt door de samenwerking tussen spieren, gewrichten en beenderen. <u>Concretisering:</u> zoals coördinatie tussen de ledematen bij de voortbeweging	begrijpen
LSP03	De leerlingen onderzoeken dat een beweging tot stand komt door de samenwerking tussen spieren, gewrichten en beenderen. <u>Concretisering:</u> zoals coördinatie tussen de ledematen bij de voortbeweging, bewegingen gecontroleerd d.m.v. feedback van de spieren en gewrichten	analyseren
BSP39	De leerlingen illustreren aanpassingen om het evenwicht te verbeteren aan de hand van voorbeelden uit de sportwereld. <u>Concretisering:</u> zoals aantonen met beeldmateriaal	begrijpen
LSP04	De leerlingen onderzoeken eenvoudige aanpassingen om het evenwicht te verbeteren aan de hand van voorbeelden uit de sportwereld. <u>Concretisering:</u> zoals stok om zwaartepunt te verleggen bij koorddansen, zwempak, kogelstoten, constructie van fietsen, formule 1, wedstrijdkajaks	analyseren
LSP05	De leerlingen onderzoeken het ontstaan van verzuring. <u>Concretisering:</u> zoals het verband leggen tussen vergisting en verzuring van de spieren tijdens het sporten	begrijpen

5. Minimale vereisten

5.1. Algemene uitrusting voor de basisoptie

De minimale vereisten verwijzen naar de basisuitrusting die tijdens elke les beschikbaar moeten zijn om de leerplandoelstellingen te kunnen realiseren. De basisuitrusting bestaat uit een leslokaal of lesruimte en het nodige didactisch materiaal.

Om de leerplandoelen te realiseren dient de school de infrastructuur, materiële en didactische uitrusting ter beschikking te stellen die beantwoordt aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid, gezondheid, hygiëne, ergonomie en milieu.

Het integreren van recente of innovatieve technologieën, machines, software, databanken is belangrijk om de opleidingen up-to-date te houden.

Materialen en benodigdheden kunnen occasioneel ook geleend worden. Je kan ook gebruik maken van infrastructuur van externe organisaties zoals andere scholen, bedrijven of opleidingscentra.

5.2. Basisuitrusting voor de basisoptie 'sport'

5.2.1. Component 'sport'

Basisuitrusting voor de leraar

- een overdekte goed onderhouden binnenruimte met een aangepaste bevoering, voldoende groot en hoog met de nodige aandacht voor verluchting, verwarming en hygiëne;
- voldoende plaats om toestellen weg te bergen;
- buitenterreinen, aangepast aan de grootte van de leerlingengroep;
- grote, afzonderlijke kleedruimtes voor jongens en meisjes met de mogelijkheid om zich te verfrissen;
- de mogelijkheid om te werken met (mobiele) apparaten voor kwaliteitsvolle weergave van audiovisueel materiaal;
- vlot toegang tot een EHBO-koffer.

Basisuitrusting voor de klasgroep

In het leerplan wordt er vertrokken vanuit bewegingsdomeinen. Daarom wordt er geen verplichte lijst van didactische uitrusting opgesomd maar wordt er gewerkt met een voorbeeldlijst van materialen.

Het didactisch materiaal kan bestaan uit:

- vast materiaal zoals: sportramen en/of wandrek, rekstokken en/of balken en/of trapezoïde, sportspeldoelen (binnen en/of buiten);
- los materiaal zoals: plint, bok, springplank, valmat, lange mat, kleine antislipmat, Zweedse bank, verschillende soorten sportspeldoelen, volleybalinstallatie, badminton of tennisinstallatie;
- klein materiaal zoals: verschillende soorten ballen voor de verschillende balsporten, foamballen, medicijnballen, tennis- of badmintonmateriaal, springtouwen, verkeerskegels en/of markeringsschaaltjes, partijvestjes, theraband, gewichten, yogamatjes, steps, meetlint, chronometer, hartslagmeter... en opbergmateriaal.

5.2.2.Component 'wetenschappen'

Basisuitrusting voor de leraar

Een leslokaal minimaal uitgerust met:

- een computer met kwaliteitsvolle software en een voldoende snelle internetverbinding;
- de mogelijkheid om (bewegend beeld) kwaliteitsvol te projecteren;
- de mogelijkheid om geluid kwaliteitsvol weer te geven;
- met voldoende grote, gescheiden afvalbakken waarin volgens de richtlijnen gesorteerd kan worden;
- een demonstratietafel met nutsvoorzieningen voor water, elektriciteit en gas;
- voldoende labo- en lestafels voor leerlingen;
- voldoende opbergmogelijkheden;
- minstens één wasbak met warm en koud water;
- een veilige koelkast met diepvriesvak;
- digitale balans (0,1 g);
- nutsvoorzieningen voor de leerlingen;
- materiaal om demonstratieproeven uit te voeren;
- didactisch materiaal om de lesinhoud toe te lichten;
- de mogelijkheid om digitale metingen uit te voeren en de meetresultaten hiervan te projecteren/exporteren;
- bij voorkeur een EHBO-set;
- een brandblusapparaat, een oogdouche en een branddeken.

Chemicaliën worden opgeslagen in een daartoe voorziene ruimte met daartoe voorziene kasten, geschikt voor de veilige opslag van gevaarlijke stoffen en voorzien van de overeenkomstige gevarensymbolen). Er is bij voorkeur een EHBO-set aanwezig in het lokaal. Naast de standaard brandbeveiliging is ook nog een brandblusapparaat, een oogdouche en een branddeken.

Leraren maken gebruik van de adviezen voor onderwijs in de COS-brochure van de werkgroep Chemicaliën Op School (KVCV - Sectie Onderwijs & Opleidingen)⁶. De aanbevelingen worden geformuleerd op het vlak van veiligheid, welzijn en milieuzorg in het schoollabo.

Basisuitrusting voor de klasgroep

Bestaande uit:

- voldoende toegang tot computers of mobiele apparaten, met de nodige software of apps en kwaliteitsvolle internetverbinding om de leerplandoelen te realiseren;
- toegang tot de databank gevaarlijke stoffen voor het digitaal opzoeken van H- en P-zinnen, gevaarsymbolen, kenmerken, inventarisgegevens en WGK-code;
- toegang tot een kleedkamer met lockers en voldoende wasbakken;
- persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen;
- machines en toestellen met wettelijk verplichte veiligheidsinstructiekaarten;
- handgereedschappen in functie van onderzoek, ontwerp en realisatie van een prototype;
- didactisch materiaal, meettoestellen en opstellingen om het onderzoek, ontwerp en de realisaties te faciliteren zoals glaswerk, microscopen, verwarmingstoestel, reagentia, indicatoren, dynamometers;
- basismaterialen, stoffen en specifieke uitrustingen bepaald door de gekozen projecten.

⁶ <https://www.kvcv.be/index.php/nl/secties/sectie-onderwijs-opleidingen>